Grondwettelijk Hof

Arrest nr. 107/2026
van 24 september 2026
Rolnummer : 8267

In zake : het beroep tot vernietiging van de artikelen 35 en 36 van de wet van 19 december 2023 « houdende de invoering van een minimumbelasting voor multinationale ondernemingen en omvangrijke binnenlandse groepen », ingesteld door de organisatie zonder winstoogmerk naar het recht van de deelstaat Wyoming (Verenigde Staten) « American Free Enterprise Chamber of Commerce ».

Het Grondwettelijk Hof,

samengesteld uit de voorzitters Joséphine Moerman en Pierre Nihoul, en de rechters Thierry Giet, Michel Pâques, Yasmine Kherbache, Danny Pieters, Sabine de Bethune, Emmanuelle Bribosia, Willem Verrijdt, Kattrin Jadin, Magali Plovie en Frank Fleerackers, bijgestaan door griffier Nicolas Dupont, onder voorzitterschap van voorzitster Joséphine Moerman,

wijst na beraad het volgende arrest :

I. *Onderwerp van het beroep en rechtspleging*

Bij verzoekschrift dat aan het Hof is toegezonden bij op 27 juni 2024 ter post aangetekende brief en ter griffie is ingekomen op 1 juli 2024, heeft de organisatie zonder winstoogmerk naar het recht van de deelstaat Wyoming (Verenigde Staten) « American Free Enterprise Chamber of Commerce », bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Sébastien Champagne, mr. Yvan Desmedt, mr. Guillaume Couvert, mr. Linda Brosens en mr. Nicolas Lippens, advocaten bij de balie te Brussel, beroep tot vernietiging ingesteld van de artikelen 35 en 36 van de wet van 19 december 2023 « houdende de invoering van een minimumbelasting voor multinationale ondernemingen en omvangrijke binnenlandse groepen » (bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 28 december 2023).

Bij tussenarrest nr. 104/2025 van 17 juli 2025 (ECLI:BE:GHCC:2025:ARR.104), bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 29 augustus 2025, heeft het Hof de volgende prejudiciële vraag gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie :

« Schenden de artikelen 12 tot 14 van de richtlijn (EU) 2022/2523 van de Raad van [15] december 2022 ‘ tot waarborging van een mondiaal minimumniveau van belastingheffing voor groepen van multinationale ondernemingen en omvangrijke binnenlandse groepen in de Unie ’, in zoverre die bepalingen de lidstaten verplichten de in de Unie gevestigde groepsentiteiten van een MNO-groep te onderwerpen aan een UTPR-bijheffing, waardoor die entiteiten belastingplichtig zouden worden voor onderbelaste winsten gerealiseerd door andere groepsentiteiten in een andere jurisdictie, en dit zonder dat een onderscheid zou worden gemaakt naargelang de financiële draagkracht van die belastingplichtige groepsentiteiten, de artikelen 15, 16, 17, 20 en 21 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie, de artikelen 49 en 56 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie, het beginsel van rechtszekerheid en het beginsel van fiscale territorialiteit ? ».

Bij beschikking van 12 mei 2026 heeft het Hof, na de rechters-verslaggevers Yasmine Kherbache en Michel Pâques te hebben gehoord, beslist :

- de debatten te heropenen om de partijen te horen over hun standpunt inzake het verzoek om informatie van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 17 april 2026 in de zaak nr. C-519/25;

- de partijen en de Ministerraad uit te nodigen om, in een aanvullende memorie die uiterlijk op 15 juni 2026 moet worden ingediend bij ter post aangetekende brief of neergelegd op het platform eProConst dat op de website van het Hof ter beschikking is gesteld, waarvan zij binnen dezelfde termijn een afschrift uitwisselen, hun standpunt uiteen te zetten over het voormelde verzoek om informatie;

- dat de partijen die een aanvullende memorie indienen bij ter post aangetekende brief, die aanvullende memorie bovendien aan de griffie van het Hof laten toekomen via mail op het emailadres griffie@const-court.be;

- dat geen terechtzitting zou worden gehouden, tenzij een partij binnen zeven dagen na ontvangst van de kennisgeving van die beschikking een verzoek om te worden gehoord, zou hebben ingediend;

- dat, behoudens zulk een verzoek, de debatten inzake het voormelde verzoek om informatie zouden worden gesloten op 13 juli 2026 en dat het Hof zijn antwoord vervolgens aan het Hof van Justitie zou meedelen.

Aanvullende memories zijn ingediend door :

- de verzoekende partij, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Yvan Desmedt, mr. Vanessa Foncke, advocate bij de balie te Brussel, mr. Linda Brosens en mr. Nicolas Lippens;

- de Ministerraad, bijgestaan en vertegenwoordigd door mr. Axel Haelterman en mr. Maxim Wuyts, advocaten bij de balie te Brussel.

Ingevolge het verzoek van de verzoekende partij om te worden gehoord, heeft het Hof bij beschikking van 3 juni 2026 de dag van de terechtzitting bepaald op 1 juli 2026.

Op de openbare terechtzitting van 1 juli 2026 :

- zijn verschenen :

. mr. Yvan Desmedt, mr. Vanessa Foncke, mr. Linda Brosens en mr. Nicolas Lippens, voor de verzoekende partij en voor de organisatie zonder winstoogmerk naar het recht van de deelstaat Arkansas (Verenigde Staten) « Arkansas State Chamber of Commerce », de vzw naar het recht van de deelstaat Kansas (Verenigde Staten) « Kansas Chamber of Commerce and Industry », de organisatie zonder winstoogmerk naar het recht van de deelstaat Californië (Verenigde Staten) « California Business Roundtable » en de organisatie zonder winstoogmerk naar het recht van de deelstaat Kentucky (Verenigde Staten) « Kentucky Association of Manufacturers » (tussenkomende partijen);

. mr. Axel Haelterman en mr. Maxim Wuyts, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers Yasmine Kherbache en Michel Pâques verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;

- is de zaak in beraad genomen.

De bepalingen van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof met betrekking tot de rechtspleging en het gebruik van de talen werden toegepast.

II. *In rechte*

- A -

A.1. Bij beschikking van 12 mei 2026 heeft het Hof de debatten heropend om de partijen te horen over het verzoek om informatie van het Hof van Justitie van de Europese Unie van 17 april 2026 in de zaak nr. C-519/25. Dat verzoek strekt ertoe van het Hof te vernemen of de maatregelen die de bevoegde Belgische autoriteiten hebben genomen of dienen te nemen naar aanleiding van de mededeling C/2026/253 van de Europese Commissie van 12 januari 2026, van invloed zijn op de overweging B.2.2 van het tussenarrest nr. 104/2025 van 17 juli 2025 (ECLI:BE:GHCC:2025:ARR.104), waarbij het Hof een prejudiciële vraag heeft gesteld aan het Hof van Justitie, en zo ja, op het voortbestaan van het bij het Hof aanhangige geding.

A.2. De verzoekende partij voert aan dat de federale wetgever geen maatregelen heeft genomen naar aanleiding van de mededeling C/2026/253 van de Europese Commissie. De zogenaamde « zij-aan-zijregeling », bestaande uit de veilige havens zij-aan-zij en de veilige havens voor uiteindelijke moedermaatschappijen, is in België niet ingevoerd en er zijn nog geen wetgevende documenten ingediend bij de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Zelfs indien de zij-aan-zijregeling tijdig in België wordt ingevoerd zodat die vanaf 1 januari 2026 van toepassing is, blijven de bestreden artikelen 35 en 36 van de wet van 19 december 2023 « houdende de invoering van een minimumbelasting voor multinationale ondernemingen en omvangrijke binnenlandse groepen » (hierna : de wet van 19 december 2023) relevant voor Belgische dochtermaatschappijen van Amerikaanse bedrijven en beschikt de verzoekende partij derhalve over het vereiste belang.

De bestreden bepalingen zijn immers reeds van toepassing voor het jaar 2025. Het bestaan, tot eind 2025, van een zogenaamde « veilige overgangshaven » in verband met de UTPR-bijheffing doet daaraan geen afbreuk. Uit de commentaar van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (hierna : de OESO) bij de modelvoorschriften ter bestrijding van mondiale grondslaguitholling blijkt immers dat die tijdelijke veilige

haven, die werd opgenomen in artikel 64/1 van de wet van 19 december 2023, alleen betrekking heeft op onderbelaste winsten die in het land van de uiteindelijke moederentiteit worden gerealiseerd en niet op onderbelaste winsten die worden gerealiseerd door groepsentiteiten in andere landen.

Voorts blijven de bestreden bepalingen ook na 2025 nadelige gevolgen hebben voor Amerikaanse bedrijven met Belgische dochtervennootschappen, zelfs indien de zij-aan-zijregeling tijdig in België wordt ingevoerd zodat die vanaf 1 januari 2026 van toepassing is. De verzoekende partij verwijst ter zake naar het feit dat de zij-aan-zijregeling enkel van toepassing is indien de uiteindelijke moederentiteit is gevestigd in een land met een gekwalificeerde zij-aan-zijregeling, zoals de Verenigde Staten, of in een land met een gekwalificeerde uiteindelijke moederentiteitregeling, doch niet indien de uiteindelijke moederentiteit is gevestigd in een land dat de OESO-modelvoorschriften niet heeft ingevoerd. Evenmin is de zij-aan-zij-regeling van toepassing indien de uiteindelijke moederentiteit is gevestigd in Puerto Rico, dat weliswaar onderdeel is van de Verenigde Staten doch een eigen belastingstelsel heeft dat afwijkt van het Amerikaanse federale stelsel. Voorts heeft de veilige haven voor uiteindelijke moedermaatschappijen enkel betrekking op onderbelaste winsten die worden gerealiseerd in het land van de uiteindelijke moederentiteit en niet op onderbelaste winsten die worden gerealiseerd door groepsentiteiten in andere landen.

Bijgevolg vraagt de verzoekende partij het Hof om aan het Hof van Justitie te bevestigen dat de maatregelen die de bevoegde Belgische autoriteiten hebben genomen of dienen te nemen naar aanleiding van de mededeling C/2026/253 van de Europese Commissie niet van invloed zijn op het voortbestaan van het aanhangige geding. Voorts vraagt de verzoekende partij het Hof om het Hof van Justitie te verzoeken om de prejudiciële vragen met voorrang te behandelen op grond van artikel 53, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie, aangezien de procedure vertraging heeft opgelopen en de aangiften voor de UTPR-bijheffing voor het jaar 2025 al uiterlijk op 31 maart 2027 moeten worden ingediend.

A.3. De Ministerraad voert aan dat het beroep tot vernietiging niet meer ontvankelijk is door het wegvallen van het rechtens vereiste belang ingevolge de ontwikkelingen die worden vermeld in het verzoek om informatie van het Hof van Justitie. De UTPR-bijheffing zal immers noch voor het verleden, noch voor de toekomst effectief van toepassing zijn op de in België gevestigde groepsentiteiten die deel uitmaken van Amerikaanse multinationale ondernemingen.

Wat het verleden betreft, verwijst de Ministerraad naar de tijdelijke veilige haven, zoals die is neergelegd in artikel 64/1 van de wet van 19 december 2023. Overeenkomstig die regeling zijn Amerikaanse multinationale ondernemingen voor de verslagjaren 2024 en 2025, met inbegrip van elk verslagjaar dat aanvangt in 2025 en afsluit vóór 31 december 2026, geen UTPR-bijheffing verschuldigd. De Ministerraad benadrukt dat, gelet op de formulering van de voormelde bepaling, de tijdelijke veilige haven de volledige situatie van de betrokken Amerikaanse groep betreft, en niet enkel betrekking heeft op de Amerikaanse inkomsten van de groep.

Voor de toekomst wordt die situatie voor Amerikaanse multinationale ondernemingen bestendigd door de zij-aan-zijregeling waarop het verzoek om informatie betrekking heeft. De Ministerraad vermeldt dat er thans een wetsontwerp in voorbereiding is om de toepassing van die zij-aan-zijregeling te formaliseren op Belgisch niveau. Dat wetsontwerp zal in de loop van 2026 worden ingediend in de Kamer van volksvertegenwoordigers.

Daar het beroep tot vernietiging aldus niet meer ontvankelijk is bij gebrek aan het rechtens vereiste belang, is de prejudiciële vraag die thans aanhangig is bij het Hof van Justitie in de zaak C-519/25 niet meer relevant voor het oplossen van het geschil.

- B -

B.1.1. De verzoekende partij vordert de vernietiging van de artikelen 35 en 36 van de wet van 19 december 2023 « houdende de invoering van een minimumbelasting voor multinationale ondernemingen en omvangrijke binnenlandse groepen » (hierna : de wet van 19 december 2023), die betrekking hebben op de zogenaamde « UTPR-bijheffing ».

Wat betreft de uiteenzetting van de bestreden bepalingen en van de context ervan, wordt verwezen naar B.1.1 tot B.1.7 van het tussenarrest van het Hof nr. 104/2025 van 17 juli 2025 (ECLI:BE:GHCC:2025:ARR.104).

B.1.2. Bij het voormelde tussenarrest nr. 104/2025 heeft het Hof een prejudiciële vraag gesteld aan het Hof van Justitie van de Europese Unie inzake de geldigheid van de artikelen 12 tot 14 van de richtlijn (EU) 2022/2523 van de Raad van 15 december 2022 « tot waarborging van een mondiaal minimumniveau van belastingheffing voor groepen van multinationale ondernemingen en omvangrijke binnenlandse groepen in de Unie » (hierna : de richtlijn (EU) 2022/2523), die bij de bestreden artikelen 35 en 36 van de wet van 15 december 2023 worden omgezet.

B.1.3. Bij een verzoek om informatie van 17 april 2026 heeft het Hof van Justitie het Hof verzocht om aan te geven « of de maatregelen die de bevoegde Belgische autoriteiten hebben genomen of dienen te nemen naar aanleiding van mededeling C/2026/253 van de Europese Commissie van invloed zijn op de overwegingen in punt B.2.2 van zijn verzoek om een prejudiciële beslissing en, zo ja, op het voortbestaan van het bij hem aanhangige geding ».

Volgens de voormelde mededeling C/2026/253 van 12 januari 2026 « erkent [de Europese Commissie] de overeenkomst over veilige havens in het inclusief kader van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) van 5 januari 2026 en bevestigt [zij] de toepassing ervan in het kader van Richtlijn (EU) 2022/2523 ». De Europese Commissie verwijst ter zake naar artikel 32 van de richtlijn (EU) 2022/2523, met als opschrift « Veilige havens ». Volgens die bepaling wordt « de door een groep in een jurisdictie verschuldigde bijheffing voor een belastingjaar […] geacht nul te zijn, indien het effectieve niveau van belastingheffing van de in die jurisdictie gevestigde groepsentiteiten voldoet aan de voorwaarden van een kwalificerende internationale overeenkomst inzake veilige havens ». Bij de voormelde overeenkomst over veilige havens in het Inclusief Kader inzake grondslaguitholling en winstverschuiving van de OESO en de G20 van 5 januari 2026 werden verschillende veilige havens overeengekomen, waaronder de zij-aan-zijregeling, bestaande uit de veilige havens zij-aan-zij en de veilige havens voor uiteindelijke moederentiteiten. Een groep van multinationale ondernemingen waarvan de uiteindelijke moederentiteit gevestigd is in een jurisdictie met een gekwalificeerde zij-aan-zijregeling of in een jurisdictie met een

gekwalificeerde uiteindelijke moederentiteitregeling, kan volgens die overeenkomst kiezen voor de toepassing van respectievelijk de veilige haven zij-aan-zij of de veilige haven voor uiteindelijke moedermaatschappijen. Het centraal register voor de wereldwijde minimumbelasting van de OESO vermeldt het belastingrecht van de Verenigde Staten als een gekwalificeerde zij-aan-zijregeling, waarbij de vrije haven van toepassing is op fiscale jaren die beginnen op of na 1 januari 2026.

In het voormelde verzoek om informatie van 17 april 2026 verwijst het Hof van Justitie voorts naar het bestaan tot eind 2025 van « een veilige overgangshaven in verband met de regel betreffende de onderbelaste winsten (UTPR), namelijk de ‘ Transitional UTPR Safe Harbour ’, die *de facto* is vervangen door de veilige haven voor uiteindelijke moederentiteiten ». Die regeling inzake de « veilige overgangshaven » (ook wel de « tijdelijke veilige haven » genoemd) vindt haar oorsprong in de administratieve richtsnoeren inzake de « Modelvoorschriften ter bestrijding van mondiale grondslaguitholling (Pijler 2) » (de OESO-modelvoorschriften) die op 13 juli 2023 werden goedgekeurd door het Inclusief Kader inzake grondslaguitholling en winstverschuiving van de OESO en de G20, en beoogt « landen voldoende tijd te bieden om de regels inzake de minimumbelasting aan te nemen » (*Parl. St.*, Kamer, 2023-2024, DOC 55-3865/001 en DOC 55-3866/001, p. 31). Bij artikel 42 van de wet van 12 mei 2024 « houdende diverse fiscale bepalingen » werd de regeling inzake de tijdelijke veilige haven ingevoegd in artikel 64/1 van de wet van 19 december 2023, dat bepaalt :

« In afwijking van artikel 36 wordt bij de keuze van de indienende groepsentiteit het bedrag van de UTPR-bijheffing geacht gelijk aan nul te zijn gedurende een verslagjaar dat aanvangt voor 1 januari 2026 en afsluit voor 31 december 2026 indien de uiteindelijke moederentiteit gevestigd is in een jurisdictie waarvan het nominale tarief van de vennootschapsbelasting minstens 20 pct. bedraagt ».

B.2.1. Zoals is vermeld in B.2.1 van het voormelde tussenarrest nr. 104/2025, vereisen de Grondwet en de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof dat elke natuurlijke persoon of rechtspersoon die een beroep tot vernietiging instelt, doet blijken van een belang. Van het vereiste belang doen slechts blijken de personen wier situatie door de bestreden norm rechtstreeks en ongunstig zou kunnen worden geraakt; bijgevolg is de *actio popularis* niet toelaatbaar.

Wanneer een vereniging zonder winstoogmerk die niet haar persoonlijk belang aanvoert, voor het Hof optreedt, is vereist dat haar statutair doel van bijzondere aard is en, derhalve, onderscheiden van het algemeen belang; dat zij een collectief belang verdedigt; dat haar doel door de bestreden norm kan worden geraakt; dat ten slotte niet blijkt dat dit doel niet of niet meer werkelijk wordt nagestreefd.

B.2.2. In B.2.2 van het voormelde tussenarrest nr. 104/2025 heeft het Hof geoordeeld :

« Het statutair doel van de verzoekende partij bestaat krachtens artikel 2 van haar statuten in het bevorderen van de gemeenschappelijke belangen van haar leden door het verdedigen van de collectieve belangen van Amerikaanse bedrijven en overheidsinstanties met betrekking tot binnenlands en buitenlands overheidsbeleid en juridische kwesties in lokale, staats-, nationale en buitenlandse jurisdicties.

Die doelstelling, die is onderscheiden van het algemeen belang, kan door de bestreden bepalingen rechtstreeks en ongunstig worden geraakt, in zoverre die bepalingen een UTPR-bijheffing invoeren die van toepassing kan zijn op in België gevestigde groepsentiteiten die deel uitmaken van Amerikaanse multinationale ondernemingen. Die bepalingen kunnen aldus de belangen raken van de Amerikaanse bedrijven waarvan de verzoekende partij de belangen behartigt en bijgevolg haar maatschappelijk doel. Ten slotte blijkt niet dat de verzoekende partij dat doel niet of niet meer werkelijk nastreeft.

De verzoekende partij beschikt bijgevolg over het rechtens vereiste belang ».

B.2.3. Het belang dient te bestaan op het ogenblik van de indiening van het verzoekschrift en dient te blijven bestaan tot de uitspraak van het arrest.

B.3.1. De zij-aan-zijregeling, zoals die op 5 januari 2026 werd overeengekomen in het Inclusief Kader inzake grondslaguitholling en winstverschuiving van de OESO en de G20 en waarvan de toepassing in het kader van de richtlijn (EU) 2022/2523 werd bevestigd bij de mededeling C/2026/253 van de Europese Commissie van 12 januari 2026, werd tot op heden niet omgezet in de Belgische wetgeving. Het loutere feit dat een wetsontwerp in die zin in voorbereiding zou zijn, volstaat niet om de verzoekende partij haar belang te ontnemen bij de vernietiging van de bestreden bepalingen. Bovendien, zelfs indien de zij-aan-zijregeling zou zijn omgezet in het Belgische recht, zou die regeling enkel van toepassing zijn indien de « uiteindelijke moederentiteit » gevestigd is in een jurisdictie met een gekwalificeerde zij-aan-zijregeling, zoals de Verenigde Staten. Bijgevolg zou een Belgische dochteronderneming van een Amerikaanse onderneming waarvan de uiteindelijke moederentiteit niet in een dergelijke

jurisdictie is gevestigd, de zij-aan-zijregeling niet kunnen genieten en de UTPR-bijheffing verschuldigd kunnen zijn.

Voorts kan niet worden uitgesloten dat in België gevestigde dochterondernemingen van Amerikaanse ondernemingen voor het verslagjaar 2025 een UTPR-bijheffing verschuldigd zijn. Overeenkomstig artikel 64/1 van de wet van 19 december 2023 is de tijdelijke veilige haven enkel van toepassing indien de « uiteindelijke moederentiteit » gevestigd is in een jurisdictie waarvan het nominale tarief van de vennootschapsbelasting minstens 20 % bedraagt, zoals dat in het belastingrecht van de Verenigde Staten het geval is. Bijgevolg zal ook hier een Belgische dochteronderneming van een Amerikaanse onderneming waarvan de uiteindelijke moederentiteit niet in een dergelijke jurisdictie is gevestigd, de tijdelijke veilige haven niet kunnen genieten en de UTPR-bijheffing verschuldigd kunnen zijn.

B.3.2. Uit hetgeen voorafgaat, volgt dat de bestreden bepalingen nog steeds de belangen kunnen raken van Amerikaanse ondernemingen waarvan de verzoekende partij de belangen behartigt, zodat zij haar belang behoudt bij de vernietiging van de bestreden bepalingen.

De maatregelen die de bevoegde Belgische autoriteiten hebben genomen of dienen te nemen naar aanleiding van de mededeling C/2026/253 van de Europese Commissie van 12 januari 2026, hebben bijgevolg geen invloed « op het voortbestaan van het bij [het Hof] aanhangige geding ».

B.4. De verzoekende partij vraagt het Hof om het Hof van Justitie te verzoeken om de in onderhavige zaak bij het tussenarrest nr. 104/2025 gestelde prejudiciële vraag met voorrang te behandelen op grond van artikel 53, lid 3, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie.

Er is geen aanleiding om in te gaan op die vraag van de verzoekende partij.

Om die redenen,

het Hof

beslist dat de maatregelen die de bevoegde Belgische autoriteiten hebben genomen of dienen te nemen naar aanleiding van de mededeling C/2026/253 van de Europese Commissie van 12 januari 2026, geen invloed hebben op het voortbestaan van het bij het Hof aanhangige geding.

Aldus gewezen in het Nederlands, het Frans en het Duits, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Grondwettelijk Hof, op 24 september 2026.

De griffier, De voorzitster,

Nicolas Dupont Joséphine Moerman